

**§ 25 tilladelse til opstilling af tre
vindmøller med vest for Sandby samt
etablering af kabelanlæg til nettilslutning**

Indledning

Holbæk Kommune meddeler hermed §25-tilladelse til opstilling af tre vindmøller i rammeområde 8.T01 vest for Sandby samt etablering af kabelanlæg til nettilslutning af vindmøllerne ved enten 50/10 kV stationen ved Svinninge eller ved højspændingsstationen ved Torslunde som beskrevet i "Miljøvurdering - Vindmøller ved Sandby. Miljøvurdering af Lommuneplantillæg 1 til Kommuneplan 2024 for Holbæk Kommune og lokalplan nr. 8.02 Samt miljøvurdering af det konkrete projekt, oktober 2024".

Tilladelsen er meddelt til Mejnerts Grøn Energi A/S, Forsingevej 4, 4470 Svebølle, i henhold til §25 i lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

Tilladelsen meddeles på baggrund af:

- Ansøgning for projektet, september 2022
- Miljøkonsekvensrapport, oktober 2024
- Indkomne høringssvar i de to offentlige høringer
- Holbæk Kommunes konklusioner, som de fremgår af denne tilladelse

Holbæk Kommune har samtidig med denne tilladelse vedtaget tillæg nr. 1 til Kommuneplan 2024 og lokalplan nr. 8.02 – "Vindmøller ved Sandby".

§25-tiladelsen er opdelt i to dele, hvor første del er Holbæk Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for tilladelsen. Anden del er en miljøteknisk vurdering, som danner grundlag for de fastsatte vilkår i tilladelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr. 4 af 3. januar 2023.

Holbæk Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Tilladelsen meddeles i henhold til § 25 stk. 1 jf. LBK nr. 4 af 3 af 03/01-2023 "Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)".

Afgørelse med vilkår

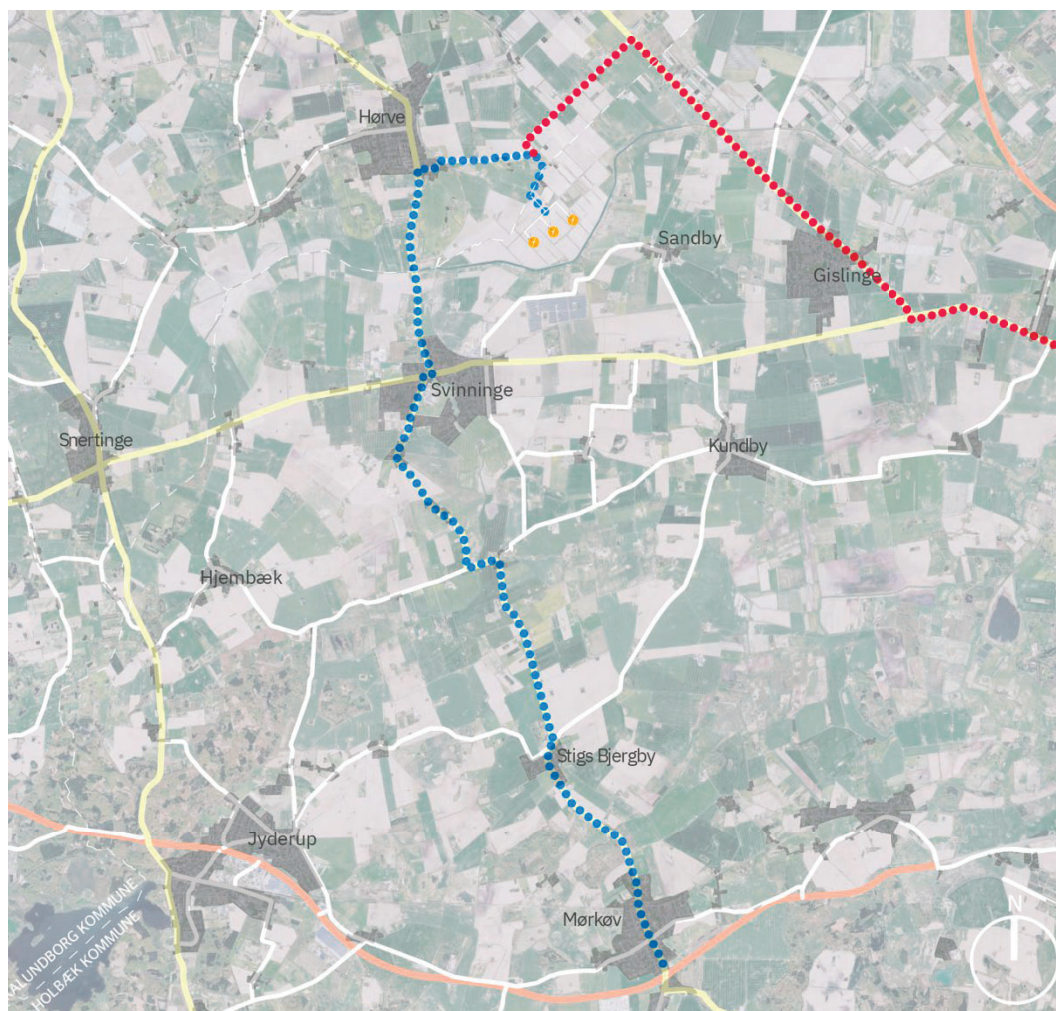
Holbæk Kommune tillader hermed opstilling af tre vindmøller i rammeområde 8.T01 vest for Sandby, samt etablering af kabelanlæg til nettilslutning af vindmøllerne ved enten 50/10 kV stationen ved Svinninge eller ved højspændingsstationen ved Torslunde.

Tilladelsen meddeles til Mejnerts Grøn Energi A/S, der dermed er ansvarlig for, at tilladelsens forudsætninger og vilkår overholdes.

Tilladelsen meddeles på baggrund af projektansøgningen, den gennemførte miljøvurdering af projektet (miljøkonsekvensrapport) herunder de fastsatte forudsætninger, og de gennemførte høringer og indkomne høringssvar, og på følgende vilkår:

Anlægsarbejde

1. Inden anlægsarbejdet sættes i gang skal der gennemføres en arkæologisk forundersøgelse, og Museum Vestsjælland skal kontaktes inden forundersøgelsen iværksættes.
2. Nedsivning af oppumpet grundvand, ved midlertidig grundvandssenkning i forbindelse med støbning af vindmøllefundamenter, eller tilstrømmende overfladevand, ved nedgravning af kabelanlæg, må kun ske på landbrugsjord og indrettes og foretages, så der ikke sker overfladisk afstrømning til tilstødende arealer, herunder nærliggende vandområder eller områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Bygherre skal på forlangende kunne dokumentere, hvor nedsivning er foretaget, samt redegøre for valg af det konkrete sted.
3. Oppumpet grundvand skal nedsives lokalt og til samme grundvandsforekomst.
4. Bortkørsel af overskudsjord, som ikke foregår via returtransporter, skal foregå:
 1. på hverdage fra kl. 07.00-18.00, og
 2. må ikke foregå på samme dage, hvor der tilkøres materiale, der skal anvendes i anlægsfasen eller ved opstilling af møllerne.
5. Lastbilkørsel til og fra byggepladsen skal ske via den røde rute. Såfremt det ikke er muligt grundet afspærring el. lign., kan den blå rute anvendes indtil den røde rute er farbar.

6. På dage, hvor bundplader til vindmøllernes fundament støbes, må der ikke transporteres andet materiale til projektområdet end det, der skal anvendes til bundpladen.
7. Olieholdige produkter og kemikalier skal opbevares og håndteres på følgende måde:
 - I et kar eller tilsvarende, der kan rumme 110% af den mængde, der skal opbevares,
 - På et underlag der er tæt overfor de konkrete materialer,
 - Eventuelt spild skal straks fjernes, og der skal forefindes absorberende materiale, som kan opsuge eventuelt spild. Det absorberende materiale skal efter brug bortskaffes som farligt affald.
8. For at dokumentere at afstandskravet er overholdt, skal en landinspektør foretage opmåling af afstanden i forbindelse med opsætningen af vindmøllerne. Landinspektørens opmåling indsendes til Holbæk Kommune inden vindmøllerne idriftsættes.

Underboringer

9. Der skal normalt meddeles krydsningstilladelse efter vandløbsloven hvis vandløb krydses. Ved etablering af kabelanlæg skal bygherre, Senest 1 måned før hver enkelt underboring igangsættes, fremsende en redegørelse til Holbæk Kommune om, hvilke produkter/additiver, der anvendes. Desuden skal der fremsendes en redegørelse for, at produkterne/additiverne er dokumenteret uskadelige for jord, grundvand og overfladevand jf. DHI-rapporten "Risikovurdering af boremudderprodukter, 16. august 2021" og DHI's supplerende risikovurdering "Sammendrag af risikovurdering af boremudderprodukter, 22. oktober 2021.
10. Bygherre skal sikre, at boremudder og øvrigt materiale i anlægsfasen ikke kommer i direkte kontakt med beskyttede naturområder. Start- og slutgruber for boremudder skal anlægges, så der ikke sker overløb til omgivelserne, heller ikke under nedbør. Bygherre skal kunne forevise dokumentation herfor til Holbæk Kommune på forlangende.
11. Boremudder/forurenede jord skal bortskaffes til et godkendt modtageanlæg herunder være opført på Affaldsregistret. Dokumentation herfor skal opbevares i minimum 5 år og forevises på Holbæk Kommune forlangende.

Jord, grundvand og drikkevandsinteresser

12. Ved etablering af kabelanlæg skal bygherre udarbejde en beredskabsplan for anlægsarbejdet, der indeholder beskrivelser og procedurer for tiltag, der skal iværksættes, for at stoppe og begrænse forureningens udbredelse i de forskellige naturtyper, vandområder og jordbundsforhold ved uheld. Beredskabsplanen skal fremsendes til Holbæk Kommune på forlangende.
 - Bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at tilsynsførende, entreprenører og deres medarbejdere, er bekendt med beredskabsplanen for miljøuheld. Proceduren skal fremsendes til Holbæk Kommune på forlangende.
13. Ved miljøuheld i anlægsfasen, for etablering af kabelanlæg, der potentielt enten direkte eller indirekte påvirker beskyttet natur og arter, samt målsatte vandforekomster, skal Holbæk Kommune straks orienteres herom. Senest 5 hverdage efter uheldet (medmindre andet aftales), skal bygherre fremsende en redegørelse til Holbæk Kommune om uheldet. Redegørelsen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
 - Uheldets art (hvad (produkt/indhold/omfang/mængder), hvordan og hvorfor er uheldet sket).
 - Tidslige udstrækning.
 - Vurdering af påvirkning på miljøet.
 - Hvad der er foretaget for at begrænse påvirkningen.
 - Hvad der er gjort for at bringe det påvirkede område tilbage til det oprindelige.

- Hvad der er aftalt med miljøvagten. Hvordan det sikres, at et tilsvarende uheld ikke sker igen. Hvordan arbejdet kan fortsættes uden yderligere påvirkning af miljøet.
14. Ved etablering af vindmøllerne skal bygherre udarbejde en beredskabsplan for håndtering af eventuelt oliespild fra vindmøllerne. Beredskabsplanen skal godkendes af Holbæk Kommune inden den første mølle sættes i drift.
 15. Beredskabsplanen skal til hver en tid opdateres i forhold til eventuelle ændringer af driften af vindmøllerne mv.
 16. Ved opsætning af vindmøllerne skal det dokumenteres, at vindmøllernes overfladematerialer og -behandling ikke inderholder PFAS

Skyggekast

17. Omkringliggende boliger må maksimalt udsættes for 10 timers skyggekast om året (beregnet som reel skyggetid med WindPro (Shadow) eller tilsvarende program).
18. Vindmøllerne skal have installeret teknik og software, der gør det muligt at stoppe møllerne og begrænse det reelle skyggekast til maksimalt 10 timer pr. år.
19. Der skal føres journal, der dokumenterer, at kravet om maksimalt 10 timers skyggekast overholdes. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Støj

20. Ejeren af vindmøllerne skal for egen regning lade udføre støjmålinger, når vindmøllerne sættes i drift.
21. Dokumentation for målinger og beregninger, skal sendes til Holbæk Kommune senest 6 måneder efter, at de tre møller er tilsluttet elnettet. Målingerne skal dokumentere, at støjgrænserne i gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller overholdes. Målingerne skal foretages som Miljømåling – ekstern støj jf. den til hver en tid gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Målingerne skal foretages under repræsentative driftsforhold og skal udføres af et firma/laboratorium, der er akkrediteret hertil jf. Miljøstyrelsens liste over akkrediterede firmaer/personer.
22. Hvis målinger og beregninger viser, at vindmøllerne ikke overholder vindmøllebekendtgørelsens støjgrænser, skal der foretages en tilstrækkelig støjdæmpning f.eks. reduceret drift svarende til, at støjgrænserne overholdes. Kan støjdæmpningen ikke gennemføres, skal driften af vindmøllerne indstilles.

Lys

23. Der skal i forhold til terræn etableres afskærmning af lyskilderne på hver mølle. Afskærmningen må ikke forhindre, at krav fra anden myndighed opfyldes.

Bilag IV-arter

24. Hvis det bliver nødvendigt at holde en kabelgravssektion åben om natten, skal der etableres midlertidigt paddehegn omkring den åbne kabelgrav i paddernes aktive periode fra marts til oktober. Herved forhindres vandrende padden i at falde ned i den åbne kabelgrav i løbet af anlægsfasen for kabelanlægget.
25. Der skal gennemføres et vindmøllestop for flagermus på de tre vindmøller ved vindhastigheder under 8 m/sek. og temperaturer over 10 °C målt i møllehusets højde fra solnedgang til solopgang i perioden fra d. 15. juli til 15. oktober.
26. Hvis efterfølgende flagermusundersøgelser kan dokumentere, at der ikke forekommer betydelige mængder flagermus nær vindmøllerne i plan- og projektområdet, kan møllestoppet fjernes igen, eller det kan justeres med hensyn til hvilke vindmøller, der skal være omfattet, og i hvilke perioder og ved hvilke vindretninger og temperaturer møllestoppet er relevant.
27. Der skal føres journal f.eks. med udgangspunkt i en digital log, der dokumenterer vindmøllernes driftsstop i perioden 15. juli-15. oktober. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.

Ophør af vindmølledriften

28. Vindmøller der ikke længere er i drift, skal fjernes senest et år efter, at driften er ophørt. Fundamenter og andre støttestrukturer samt bebyggelse, adgangsveje og kabelanlæg skal i den forbindelse ligeledes fjernes. Dette gør sig også gældende, hvis kun én mølle tages ud af drift, dog ikke for adgangsvejen, hvis den fortsat anvendes, som adgang til de øvrige møller.
29. Ved ophør af vindmølledriften skal arealerne reetableres til landbrugsformål eller natur.

Bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter den, er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Andre tilladelser

Tilladelsen erstatter ikke tilladelser efter anden lovgivning, som er nødvendige for projektets realisering. Eksempelvis skal der inden opstilling af møllerne indgives anmeldelse til Holbæk Kommune i henhold til vindmøllestøjbekendtgørelsen samt ansøges om byggetilladelse.

Miljøteknisk Vurdering

Mejnerts Grøn Energi A/S har ansøgt om opstilling af tre vindmøller på 150 meter i rammeområde 8.T01 vest for Sandby, samt etablering af kabelanlæg til nettilslutning af vindmøllerne ved enten 50/10 kV stationen ved Svinninge eller ved højspændingsstationen ved Torslunde.

Etablering af tre vindmøller på den ansøgte placering kræver udarbejdelse af et nyt plangrundlag i form af et tillæg til kommuneplanen og en lokalplan. Det ansøgte projekt er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 3j "Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller), bortset fra enkeltstående vindmøller i landzone med en totalhøjde på op til 25 m (husstandsmøller)" og skal derfor screenes for om projektet skal miljøvurderes.

Mejnerts Grøn Energi A/S har i forbindelse med ansøgningen anmodet om, at det ansøgte projekt skal undergå en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 19, stk. 4, fordi det på grund af dets art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

Miljøvurderings- og planprocessen er sat i gang i marts 2023. Der har i perioden 27. juni 2023 til den 10. september 2023 været afholdt forudgående høring om planerne, efterfølgende supplerende høring vedr. kabelanlægget til nettilslutningen af vindmøllerne samt høring af offentligheden og berørte myndigheder mht. afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten. De indkomne bemærkninger har dannet baggrund for Holbæk Kommunes afgrænsning af miljøvurderingerne og hermed miljøvurderingernes samt planernes endelige indhold.

Lokalplan, kommuneplantillæg, miljøkonsekvensrapport og forslag til § 25 tilladelse var i offentlig høring i perioden 26. november 2024 til 21. februar 2025, i alt 12 uger og 3 dage.

I høringsperioden har kommunen modtaget 83 høringssvar og en indsamling af 665 underskrifter mod planerne. Høringssvarene er generelt imod etableringen af vindmølleparken og frygter de konsekvenser som de forventer vindmølleparken vil få for lokalområdet. Overordnet omhandler høringssvarene nedenstående temaer:

- Planlægning og processen, herunder at borgerne ikke føler sig hørt eller inddraget.
- Værdiforringelse af ejendomme og socioøkonomiske forhold, herunder påvirkning af lokalsamfundet.
- Placering, herunder manglende vind i området.
- Kommuneplan og lokalplan, herunder nye retningslinjer for vindmøller i kommuneplan 2024
- Miljøvurdering generelt, herunder kommunens rolle i miljøvurderingen
- Støj og skyggekast, herunder de gennemførte beregninger.

- Natur, herunder påvirkning og undersøgelser af fugle og flagermus og risiko for forurening med mikroplast og miljøfremmede stoffer som PFAS.
- Landskab, herunder kulturarv og visuel påvirkning.
- Sundhed, herunder negative helbreds-mæssige konsekvenser.

Denne §25-tilladelse er udarbejdet med udgangspunkt i den gennemførte miljøkonsekvensvurdering af det konkrete projekt og de gennemførte offentlige høringer.

I det efterfølgende gennemgås primært de miljøparametre, der vedrører projektet og de påvirkninger, som dette medfører. Udgangspunktet i miljøvurderingen har været, at der er opstillet forudsætninger eller krav til indretning, drift, afhjælpende foranstaltninger, overvågning mv. af driften af vindmøllerne.

Der stilles ikke vilkår i henhold til de forudsætninger, der danner grundlag for miljøvurderingen, men Holbæk Kommune gør opmærksom på, at forudsætningerne, som de fremgår af miljøvurderingsrapporten, er bindende for projektet på samme måde, som et fastsat vilkår. Det betyder, at hvis der sker ændringer af forudsætningerne, som medfører at miljøpåvirkningen ændres eller øges vil ændringen skulle vurderes efter miljøvurderingslovens regler.

Beskrivelse af projektet

Vindmølleanlægget

Projektet muliggør opstilling af tre ens vindmøller med en totalhøjde på 150 meter med tilhørende adgangsveje og teknikbygninger i overensstemmelse med lokalplan nr. 8.02 for vindmøller ved Sandby. Vindmøllerne opstilles med en afstand på ca. 320 meter, se figur 1.

Miljøvurderingen tager udgangspunkt i, at der opstilles en mølletype fra Vestas med en navhøjde på 82 meter over terræn og en rotordiameter på 136 meter.

Figur 1. Afgrænsning af lokalplan og kommuneplantillæg, adgangsveje og møllernes placering

Til hver mølle etableres et permanent arbejdsareal på op til 2.000 m², som ved møllernes fjernelse reetableres som landbrugsjord eller natur.

Af hensyn til flytrafikken og på grund af møllernes højde har Trafikstyrelsen udtalt, at i henhold til gældende regler skal hver mølle på møllehatten (nacellen) have monteret to lyskilder med lavintensivt rødt lys, som er aktiveret døgnet rundt.

Adgangsvejene til vindmøllerne anlægges i en bredde på 6 meter vej til hver vindmølle. Vejene kan anlægges med en overflade af stabilgrus og en bund af sten og andet godkendt materiale. Vejene vil efterfølgende fortsat kunne anvendes som tilkørselsveje til området i forbindelse med den landbrugsmæssige drift af arealerne.

Ved sving sikres svingarealer, og ved kranpladserne sikres bakke- og vendemuligheder, så de store transporter kan manøvrere i området. Der kan lægges køreplader i svingene og på dele af markarealerne som midlertidige løsninger, som nemt kan fjernes igen.

Adgang fra offentlig vej foregår via Kanalvej til projektområdet.

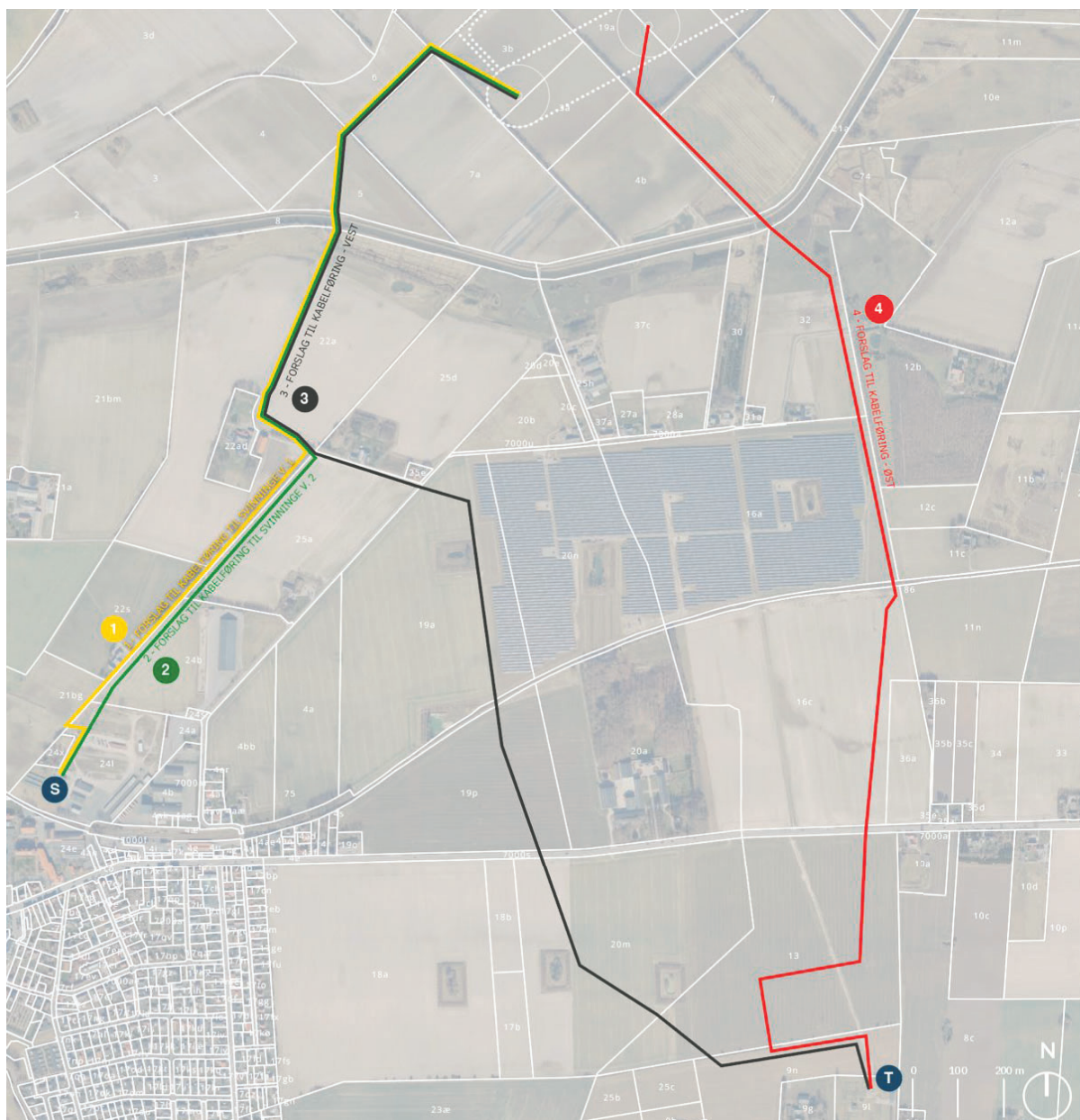
Herudover udlægges areal til maksimum 2 teknik- og kabelskure til betjening af mølleområdet med et samlet areal på i alt 15 m². Skurene placeres i forbindelse med møllerne på byggefelter fastlagt i lokalplanen.

Kabelanlægget

Projektet omfatter at møllerne skal nettilsluttes i 50/10 kV stationen ved Svinninge eller ved højspændingsstationen ved Torslunde, som ligger mellem 1.700-2.300 meter fra nærmeste mølle.

Nettilslutningen vil ske ved etablering af et kabelanlæg mellem de eksisterende transformeranlæg ved hhv. Svinninge eller Torslunde og de tre vindmøller.

Det er på ansøgningstidspunktet ikke muligt at fastlægge det endelige kabeltrace, der er derfor udarbejdet 4 forskellige forløb. Se figur 3. Hvilket af de 4 mulige forløb der bliver det endelige forløb, vil blive fastlagt, når nettilslutningspunktet anvises på baggrund af et vedtaget plangrundlag for vindmøllerne og en udstedt §25-tilladelse til det samlede projekt. Det nye kabelanlæg udføres som et nedgravet kabeltrace. Ved krydsning af vandløb skal der indhentes en krydsningstilladelse efter vandløbsloven.

Figur 2: Kortet viser med farvede linjer de fire mulige forløb på kabelanlægget med tilslutning ved enten Svinninge, markeret med symbolet "S" eller ved højspændingsstationen ved Torslunde, markeret med symbolet "T".

Aktiviteter i anlægsfasen

Grundvand

I forbindelse med udgravning til vindmøllefundamenterne i ca. 3-4 meters dybde kan det blive nødvendigt at bortlede oppumpet sekundært grundvand. Det vurderes, at den samlede mængde af

sekundært grundvand, der skal oppumpes ved etablering af de tre fundamenter, vil være på ca. 86.000 – 108.000 m³.

Grundvandssænkningen forventes udført med 2-3 sugespidsanlæg pr. fundament. Hvert anlæg svarer til ca. 25 sugespids og én pumpe. Sugespidsanlæggene etableres med filter i ca. 4-5 meter under terræn. Under sænkningen vil grundvandet sænkes til minimum 0,5 meter under fundamentsunderkanten som er projekteret til ca. 3-4 meter under nuværende terræn.

Figur 3: Kortet viser de tre vindmølleplaceringer, nummereret 1-3, samt placering af midlertidige volde/bassiner til inddæmning af nedslivningsområder.

Der forventes ca. 30 pumpedøgn pr. fundament. Dog kan der forekomme overlap mellem anlægsarbejdet på de enkelte fundamenter, så der i en periode vil foregå grundvandssænkning på 1-2 fundamenter ad gangen, ligesom der i nogle perioder ikke vil forekomme grundvandssænkning.

Det oppumpede vand udledes ved overrisling af nærliggende markarealer, hvor der vil ske naturlig nedsivning uden direkte udledning til vandløb og grøfter.

For at sikre det tilstrækkelige opmagasineringsvolumen til håndtering af de udledte vandmængder etableres midlertidige volde/bassiner til inddæmning af nedsivningsområder. Se figur 3.

Der vil ske en kontinuerlig monitoring og overvågning af de etablerede foranstaltninger. Hertil kan der udtages vandprøver fra overløb af de midlertidige nedsivningsbassiner til dokumentation for at mængden af udledt okker ikke overskrider det tilladelige.

Grundvandssænkning tilrettelægges så den ikke udføres samtidig på møllerne 1 og 2 eller 2 og 3, for hermed at sikre at der ikke opstår risiko for akkumulerende effekter.

Holbæk Kommune vurderer med udgangspunkt i ovenstående, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning af terrænnært eller regionalt grundvand. Såfremt det sikres ved afstand og andre foranstaltninger, at der ikke kan ske afstrømning af oppumpet vand, vil der heller ikke være nogen væsentlig påvirkning af omkringliggende beskyttede naturområder og vandløb.

Holbæk Kommune stiller derfor i denne tilladelse vilkår om at sikre nedsivning af oppumpet grundvand. Holbæk Kommune skal bemærke, at de beskrevne jordbundundersøgelser og analyser for blandt andet okker betragtes som en forudsætning for denne tilladelse.

Trafik

Anlægsarbejderne forventes generelt at foregå på hverdage indenfor normal arbejdstid, men ved støbning af fundamenter vil der være behov for at kunne udvide arbejdstiden, så der ikke opstår pauser i støbeprocessen. På visse dage eller i visse perioder af anlægsfasen vil der således være intens trafik med lastbiler i forbindelse med transporter til og fra projektområdet, som vurderes at ville udgøre den væsentligste støjkilde for naboerne i anlægsfasen.

Aktiviteter med entreprenørmateriel, herunder gravemaskiner og kraner, vil fortrinsvis foregå umiddelbart omkring mølleplaceringerne, og på grund af afstanden til nabobeboelser forventes ingen væsentlige støjgener i forbindelse med disse aktiviteter. I løbet af anlægsfasen vil der være stor variation i aktivitetsniveauet i forbindelse med hver af de tre mølleplaceringer, herunder

trafikken på de tilhørende adgangsveje. Påvirkningen af de omkringliggende naboer vil derfor variere alt efter, hvor de er placeret i forhold til den mølle, der aktuelt arbejdes på.

Det er oplyst, at alle transporter foregår via en rute der fra Kanalvej går i vestlig retning via rute 231 (sekundær rute) med forbindelse til vindmølleområdet via Nygårdsvej, og alternativt via Strandlystvej/rute 263 (primær rute). Den valgte transportrute er, ligesom omfanget og varigheden af transporterne, en forudsætning for den gennemførte miljøvurdering.

Det fremgår af miljøkonsekvensvurderingen, at for at begrænse den kumulative påvirkning af transportarbejdet, vil bortkørsel af overskudsjord ikke må foregå på samme dage som andre transporter.

Der fastsættes vilkår, om at begrænse den trafik- og miljømæssige kumulative påvirkning, og der fastsættes derfor vilkår om, at overskudsjord, der ikke kan køres fra projektområdet med returtransporter, kun må foregå på hverdage fra kl. 07.00-18.00 og ikke på samme dage, hvor der tilkøres anden materiale i anlægsfasen eller ved etablering af møllerne.

Det er desuden i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at ved støbning af fundamenter for hver vindmølle vil være 130 transporter, som afvikles over 2 dage. Da der er tale om dage med den største trafikale belastning, er der redegjort for, at der ikke vil ske anden transport på disse dage. Holbæk Kommune opfatter dette, som et krav, der skal gælde denne type transport, og der stilles derfor vilkår i overensstemmelser hermed.

Oliespild

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, hvordan olie og kemikalier opbevares og håndteres for at forebygge spild og forurening af jord og eventuelt overfladevand mv. Der er samtidig redegjort for, at hvis der skulle opstå spild, skal der forefindes absorberende materiale, der straks kan anvendes.

Det fastsættes, at der skal iværksættes tiltag, der kan forebygge og håndtere eventuelle uheld med olie og kemikalier, og at der derfor stilles vilkår herom i denne tilladelse.

Nedgravning og underboring af kabelanlæg

Ved nedgravning af kabelanlægget skal der bruges et 15 meter bredt arbejdsbælte. På den ene side af kabelrenden lægges den opgravede jord, opdelt i råjord og muldjord, og på den anden side bruges arealet til kørespor for maskiner og personale, der udfører arbejdet.

Hvor nedgravning af kabelanlægget ikke er mulig, for eksempel ved krydsning af åer, veje samt andre kabelsystemer, etableres kablet ved styret underboring, så de eksisterende infrastrukturanlæg og naturforhold ikke påvirkes og der indhentes en krydsningstilladelse efter vandløbsloven.

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at det anvendte boremudderprodukt i forbindelse med underboringerne, svarer til de boremuddertyper, der anvendes i forbindelse med vandindvindingsboringer. De indeholder derfor ikke stoffer af type og/eller mængder, der kan forurene jorden, grundvandet, eller overfladevand, samt at der gennemføres forundersøgelser i forbindelse af alle underboringer for at kunne projekttere og planlægge de konkrete underboringer. Forundersøgelsen omfatter geologi, metode, dybde, grej samt additiver.

Underboring af vandløb vil ske i en afstand fra vandløbets bred på minimum 10 meter og underboringen vil holde en afstand på mindst 1,5 meter til den regulativmæssigt fastsatte bundkote for vandløbet.

Inden igangsættelse af underboringer udarbejdes en beredskabsplan, som ud over krav om overvågning af tryk og visuel inspektion i terrænet, mens underboringen gennemføres, ligeledes specificerer forholdsregler ved et eventuelt blow-out.

Det fastsættes, at der skal gennemføres forundersøgelser i forbindelse af alle underboringer, samt at der skal udarbejdes en beredskabsplan for anlægsarbejdet og at der derfor stilles vilkår herom i denne tilladelse.

Aktiviteter i driftsfasen

Den daglige drift af vindmøllerne foregår ved hjælp af computerstyret overvågningsudstyr, og der vil kun i særlige situationer være behov for at besøge møllerne. Ud over almindelig service på møllerne ca. 2-4 gange årligt, forventes der ikke fysisk tilstedeværelse af hverken personer eller materiel. Den almindelige service foregår udelukkende ved hjælp af person- og varevogne.

Møllernes type- og projektgodkendelse samt specificerede sikkerhedsforanstaltninger sikrer overensstemmelse med gældende sikkerhedskrav, og med en afstand på mere end 600 meter til beboelser og 350 meter til nærmeste offentlige vej, udgør vindmøllerne ingen væsentlig sikkerhedsrisiko.

Demontering af vindmølleprojektet og kabelanlægget

Når driften af vindmøllerne ophører, er ejeren af den enkelte vindmølle på afviklingstidspunktet forpligtiget til fuldstændig at fjerne alle anlæg i et omfang, som modsvarer de krav, som lokalplanen fastsætter. Det forventes, at adgangsveje og de tilbageblevne arbejdsarealer ved hver

mølleplacering fjernes, når vindmøllerne er fjernet. Ligeledes forventes det, at møllefundamenterne fjernes mindst til en meter under terræn, hvorefter arealerne retableres til landbrugsformål eller andet relevant formål.

Der fastsættes vilkår i denne tilladelse, der sikrer, at møllerne og de tilhørende anlæg fjernes, når driften indstilles.

Miljøpåvirkning af landskabet

Plan- og projektområdet ligger i den sydvestlige inderste del af den tørlagte Lammefjord, i et fladt lavtliggende terræn præget af markbrug med grøfter og læhegn, samt energianlæg i form af vindmøller og solcelleanlæg.

De planlagte vindmøller vil på grund af deres højde være synlige i landskabet særligt fra punkter, hvor der er direkte udsyn. Oftest vil kun dele af møllerne være synlige pga. det omkringliggende terræn og beplantning.

Følgende beskrivelse af påvirkningen fremgår af miljøkonsekvensrapporten. I nærzonen (0-4,5km) er det dominerende element i landskabsbilledet og deres proportioner tydeligt overgår andre landskabselementer. Vindmøllerne i plan- og projektområdet vil derfor være synlige fra store dele af nærzonen. Flere steder i området vil eksisterende beplantning og reducerer udsynet til møllerne.

I mellemzonen (4,5-10 km) er vindmøllerne fremtrædende elementer i landskabet, men er i skalamæssig balance med de øvrige landskabselementer, idet de på grund af afstanden syner mindre, og oftere kan være helt eller delvist skjult. Vindmøllerne i plan- og projektområdet vil derfor oftest kun være helt synlige fra mere åbne eller højtliggende dele af mellemzonen. Synligheden vil desuden oftere være reduceret på grund sigtbarhed.

I fjernzonen (større end 10 km) er vindmøllerne fortsat synlige i landskabet, men de er underlagt andre, mere dominerende landskabselementer og påvirker ikke landskabsoplevelsen i væsentlig grad. Vindmøllerne fylder på grund af afstanden langt mindre i synsfeltet, og vil oftest være vanskelige at se, både fordi sigtbarheden kun sjældent vil være god nok og fordi de oftest vil være skjult bag mellemliggende landskabselementer såsom beplantning og terræn.

Samlet er det i forhold til den visuelle og landskabelige påvirkning redegjort for, at placeringen og opstillingen af møllerne betyder, at møllerrækken fremstår harmonisk, som en sammenhængende enhed med et let opfatteligt opstillingsmønster.

I forhold til de kulturhistoriske interesser fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at:

- at, der ingen væsentlig påvirkning vil være af de seks kirker som findes i de nye vindmøllers nærzone,
- at, vindmøllerne ikke vil forringe kvaliteten og oplevelsen af kulturmiljøer inden for nærzonen og de bærende bevaringsværdier tilsidesættes ikke med vindmøllerne i plan- og projektområdet,
- at, der ikke er beskyttede fortidsminder i plan- og projektområdet, som kan blive påvirket af vindmøllerne, men det anbefales, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse inden anlægsarbejderne påbegyndes.

I forbindelse med den offentlige høring har Museum Vestsjælland udtalt, at det anbefales at gennemføre arkæologiske forundersøgelser forud for etableringen af vindmøller og kabelanlæg. Holbæk Kommune betragter anbefalingen om arkæologiske forundersøgelser, som en afværgeforanstaltning, og der fastsættes vilkår herom i denne tilladelse.

I henhold til bekendtgørelse om planlægning for vindmøller skal den landskabelige påvirkning af et vindmølleprojekt belyses særligt, hvis den indbyrdes afstand mellem nye vindmøller og eksisterende eller planlagte vindmøller er mindre end 28 gange totalhøjden. For at kunne acceptere en placering af en ny vindmøllegruppe inden for denne afstand fra andre vindmøller, skal det godtgøres, at den landskabelige påvirkning af anlæggene under ét anses for ubetænkelig.

Der findes i alt 15 eksisterende vindmøller samt fire hustandssvindmøller. De 15 vindmøller er fordelt på 5 grupper placeres mellem 1,8 og 4,3 km fra nærmeste nye vindmølle.

I miljøkonsekvensvurderingen er der på baggrund af visualiseringer fra nærzonen, sammenholdt med møllernes antal, maksimale højde samt afstand fra den enkelte møllegruppe og den nye vindmøllepark, i vurderet, at der ikke er fundet steder hvor nye og eksisterende vindmølleparker, set i relation til hinanden, ikke opfattes som adskilte anlæg. Samlet set vurderes samspillet mellem nye og eksisterende vindmøller og den samlede påvirkning af landskabet som visuelt ubetænkelig.

Det er på den baggrund Holbæk Kommunes konklusion, at der i miljøkonsekvensrapporten er redegjort for samspillet med de eksisterende vindmøller inden for 28 gange totalhøjden fra de planlagte vindmøller. Der er ikke identificeret væsentlige visuelle konflikter. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at de visuelle konsekvenser ved opstilling af projektets tre vindmøller ikke medfører behov for vilkår i tilladelsen.

Miljøpåvirkning af omkringboende

Visuel påvirkning

I miljøkonsekvensvurderingen fremgår det om den visuelle påvirkning:

- at, gældende afstandskrav mellem vindmøller og alle omkringliggende boliger er overholdt,
- at, de nærmeste naboer vil de nye vindmøller opleves som markant synlige og dominerende i det nære landskab,
- at, projektet vil have en stor udbredelse i landskabet for beboelser i det åbne land syd og nord for de nye vindmøller vil, og det vil være disse omkringliggende beboelser, der vil opleve den største visuelle påvirkning,
- at, vindmølleparken primært vil have en markant visuel effekt på fritliggende boliger på afstande på 1-1,5 km. Boliger, der ligger længere væk, kan også opleve en betydelig påvirkning, hvis de har uhindret udsigt til møllerne.

Samlet fremgår det af miljøkonsekvensvurderingen at, den visuelle påvirkning for de omkringliggende beboelser i det åbne land vil være moderat negativ, og der er i vurderingen ikke fremsat forslag om eventuelle afværgeforanstaltninger. Holbæk Kommune fastsætter ikke vilkår til reduktion af visuel påvirkning, idet der lægges vægt på, at størstedelen af de omkringliggende boliger ikke udsættes for en væsentlig påvirkning, og at gældende afstandskrav er overholdt. I forhold til overholdes af afstandskravet fastsætter Holbæk Kommune vilkår om dokumentation inden vindmøllerne idriftsættes.

Skyggekast

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at omkringboende vil opleve skyggekast fra vindmøllerne. Der er på baggrund af vindmøllernes forventede geometri og meteorologiske data udført skyggekastberegninger for projektet. Beregningerne viser, at 5 nabobeboelser vil kunne opleve mellem ca. 10,5 - 17 timers skyggekast årligt.

Der findes ingen lovgivningsmæssige krav til regulering af skyggekastforhold, men i vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller anbefaler Miljøministeriet, at vindmøller ikke påfører nabobeboelser mere end 10 timers såkaldt reel skyggetid årligt. Det fremgår samtidig af Holbæk Kommunes Kommuneplan 2024, at det ved planlægning af nye vindmøller skal sikres, at boliger til helårsbeboelse ikke udsættes for skyggekast i mere end 10 timer om året, og Holbæk Kommune fastsætter derfor vilkår herom i denne tilladelse. Der fastsættes også vilkår om, at det skal kunne dokumenteres, at kravet til skyggekast overholdes.

Støj

I overensstemmelse med vindmøllebekendtgørelsens principper for kumulativ støjpåvirkning indgår støjbidraget fra eksisterende vindmøller i støjberegningerne for projektet. Støjbelastningen fra de tre nye vindmøller sammen med eksisterende vindmølle ligger i beregningspunktet ved de nærmeste naboboliger henholdsvis 1,8 og 3,2 dB(A) under grænseværdierne ved vindhastighederne

6 m/s og 8 m/s. Usikkerheden på støjberegninger udført efter reglerne i bilag 1 til vindmøllestøjbekendtgørelsen ligger på +/- 2 dB. Med baggrund i, at usikkerheden på beregningsresultaterne er større end resultaternes margin til grænseværdierne stiller Holbæk Kommune i denne tilladelse vilkår om, at der efter etablering af vindmøllerne skal foretages en støjmåling til påvisning af resultaternes validitet. Hvis støjmålingen viser, at støjpåvirkningen overstiger støjgrænserne, skal vindmøllerne støjdæmpes, eller driften indstilles.

Lys

Det fremgår af miljøkonsekvensvurderingen, at der fra Trafikstyrelsen, vil være krav om, at der skal monteres to lyskilder på hver mølle af hensyn til flytrafikken. Lyskilden skal have en effektiv intensitet på mindst 10 Candela. På afstande op til 1,5 km er det vurderet, at dette vil opleves som en klar rød lampe svarende til baglygterne på en bil – i afstande større end 1,5 km vil der ikke være nogen væsentlig synlighed.

Det fremgår, at lyskilderne afskærmes således, at lyset stort set ikke ses fra terræn i nærområdet, og det er vurderet, at lysafmærkningen ikke vil medføre væsentlige gener for mennesker eller dyr, der færdes i området. Holbæk Kommune betragter afskærmning af lyskilderne, som en afværgeforanstaltning, og der stiles derfor vilkår herom.

Miljøpåvirkning af naturforhold

Natura2000

De nærmest beliggende Natura 2000-områder inden for 20 km er N154 "Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke" ca. 7 km nordvest for plan- og projektområdet, N157 "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken" ca. 14 km sydvest for plan- og projektområdet, N155 "Udby Vig" ca. 15 km øst for plan- og projektområdet, N156 "Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å" ca. 15 km syd for plan- og projektområdet, N262 "Annebjerg Skov og Ulkerup Skov" ca. 16 km nordøst for plan- og projektområdet og N239 "Ryegård Dyrehave, Bramsnæs og Garveriskov og Egernæs med holme og Fuglsø" ca. 20 km sydøst for plan- og projektområdet

De seks Natura 2000-områder indenfor 20 km af plan- og projektområdet består af både habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

I miljøkonsekvensvurderingen fremgår det om projektet påvirkning natura2000:

- at, arbejdet i anlægs- og demonteringsfasen vil ikke medføre en væsentlig negativ påvirkning af bevaringsstatus for hverken naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærliggende

EU-habitatområder eller for fugle på udpegningsgrundlaget for nærliggende EU-fuglebeskyttelsesområder,

- at, vindmøllerne i drift ikke vil medføre en øget dødelighed for fugle på udpegningsgrundlaget for nærliggende EU-fuglebeskyttelsesområder på grund af kollisioner med møllerne, eller på andre måder påvirke bevaringsstatus for fugle, eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder

Samlet fremgår det af miljøkonsekvensvurderingen at vindmølleprojektet ikke påvirke relevante Natura 2000 områder herunder hverken bevaringsstatus for arter og naturtyper på nærliggende habitatområders udpegningsgrundlag, eller fuglearter på nærliggende fuglebeskyttelsesområders udpegningsgrundlag.

Fugle

Det fremgår af miljøkonsekvensvurderingen, at der i perioden 30. maj 2023 til 26. februar 2024 blev udført 38,25 timers observationer af fugleforekomsterne i plan- og projektområdet ved Sandby fordelt over 10 feltbesøg i løbet af undersøgelsesperioden. I denne periode blev der i alt registreret 66 forskellige fuglearter i området.

Af de 66 registrerede fuglearter var det især svaner, gæs og rovfugle, som kan være specielt følsomme overfor forstyrrelser fra eller kollisioner med vindmøller.

I vinterhalvåret stod der hundredvis af sangsvaner og grågæs sammen med enkelte knopsvaner og Canadagæs på markerne nord for de tre vindmølleplaceringer, og der blev set flere mindre flokke af overflyvende grågæs og bramgæs i området.

Rød glente blev observeret regelmæssigt i området ved Sandby, da en til to glenter opholdt sig dagligt i og omkring plan- og projektområdet, hvor de fløj hen over eller fouragerede i området, og i et enkelt tilfælde blev set raste i et af de levende hegn i selve mølleområdet. Se Appendiks III for en nærmere præsentation af observationerne af rød glente og glenternes flyvemønster i området.

Den 31. juli blev der observeret to havørne, som fløj gennem plan- og projektområdet, og den 25. august fløj en enlig fiskeørn langs Svinninge-Audebo Kanal. Enlige rørhøge blev set flyve lavt gennem plan- og projektområdet den 1. juni, 21. september og 22. september 2023.

Musvåge var den mest almindelige rovfugl i området ved Sandby, mens spurvehøg og tårnfalk blev observeret mere fåtalligt i området.

Af andre bemærkelsesværdige arter blev der hørt en kaldende vagtel om natten den 30. maj fra markerne nord for plan- og projektområdet.

I DOFbasen er der ingen registreringer af sjældne ynglefugle eller rastende svaner, gæs og vadefugle i og omkring plan- og projektområdet i perioden 2013-2024.

Vindmøllerne vil primært kunne påvirke fugle igennem kollisioner, forstyrrelser og barriereeffekter i driftsfasen. Kollisioner med vindmøller har næsten altid en dødelig udgang for fugle også selvom de kun bliver skadet af kollisionen. Risikoen for at fugle kolliderer med vindmøller afhænger af en lang række faktorer såsom art, flyvehøjde, vejrforhold, møllernes størrelse og placering. For de fleste fuglebestande betyder enkelte dræbte fugle ingenting på bestandsniveau, men hvis møllerne står steder, hvor store dele af en fuglebestand befinder sig eller passerer i en periode, det være sig store andele af en trækkevejbestand eller en lokal yngle-/rastebestand, kan små procentvise kollisioner få en effekt på en bestand.

Etablering af vindmøller kan i anlægs- og nedtagningsfasen medføre forstyrrelser og påvirke fordelingen af ynglende, rastende og fouragerende fugle i det omkringliggende landskab. I driftsfasen kan visse fuglearter opfatte vindmøller som farlige, så de holder en vis afstand til vindmøllerne, hvilket medfører at de kan miste yngle-, raste- eller fødesøgningshabitat.

Større mølleparker, som anlægges på trækfugles rute gennem landskabet (f.eks. langs kystlinjer, i større ådale eller ved søsystemer) kan skabe barrierer for trækfuglene. Dette betyder, at trækfuglene enten får en længere trækrute (i en bue uden om møllerne) eller skal finde en helt anden trækrute. Der vil kun blive etableret tre vindmøller ved Sandby, og plan- og projektområdet ligger ikke på en vigtig trækrute for fugle. Planen og projektet vil derfor ikke udgøre en barriere for trækkende fugle.

Samlet set fremgår det af miljøkonsekvensvurderingen, at anlægs- og demonteringsarbejdet midlertidigt vil kunne forstyrre lokale yngle- og rastefugle, men det vurderes ikke at få væsentlige negative længerevarende effekter for områdets fuglearter. I driftsfasen vurderes vindmøllerne ikke at forstyrre fouragerende svaner, gæs, rovfugle eller andre arter væsentligt. Der vil være en vis kollisionsrisiko for rød glente og andre fuglearter i plan- og projektområdet i driftsfasen, men kollisionsdrab vurderes ikke at kunne medføre væsentlige påvirkninger af områdets fuglebestande.

Bilag IV-arter

Af Habitatdirektivet fremgår, at EU-medlemslandene skal indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets artikel 12 og bilag IV, uanset om disse forekommer indenfor eller udenfor et Natura 2000-område.

Habitatdirektivets artsbeskyttelse omfatter derfor en generel beskyttelse af yngle- og rasteområder for alle arter opført på direktivets bilag IV overalt, hvor de pågældende arter lever naturligt. Beskyttelsen indebærer, at planer og projekter ikke må føre til ødelæggelse eller beskadigelse af bilag IV-arters yngle- og rasteområder, som medfører negative effekter på områdets økologiske funktionalitet.

Flagermus

I løbet af foråret (maj), sommeren (juli-august) og efteråret (august) 2023 blev der udført en undersøgelse af forekomsten af flagermus i plan- og projektområdet. Udover flagermus, blev der ikke fundet bilag IV-arter i plan- og projektområdet under feltundersøgelserne i området. Dette udelukker ikke, at der kan forekomme bilag IV-arter i området, og derfor er alle danske bilag IV-arters kendte forekomster i og nær plan- og projektområdet gennemgået i Appendiks VII.

Alle danske flagermusarter er på bilag IV, og otte af arterne (vand-, troid-, dværg-, pipistrel-, brun-, skimmel-, syd- og langøret flagermus) blev registreret i løbet af flagermusundersøgelserne ved Sandby i 2023.

Udover flagermus, kan spidssnudet frø potentielt forekomme vandrende i plan- og projektområdet, da arten er registreret under 2 kilometer fra området. Ud af de danske bilag IV-arter, er det således kun flagermus og spidssnudet frø, som er relevante for projektet.

For at undgå at flagermus kolliderer med vindmøllerne skal alle tre møller stoppes fra solnedgang til solopgang ved lave vindhastigheder (under 8m/s og temperaturer over 10 °C i nacellehøjde) i perioden 15. juli - 15. oktober i henhold til den opdaterede håndbog om bilag IV-arter.

Med krav om vindmøllestop i disse konkrete situationer sikres det, at de lokale bestande af flagermus opretholdes som hidtil. Samlet vurderes det, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke beskadiges eller ødelægges, og områdets økologiske funktionalitet for flagermus opretholdes.

Hvis efterfølgende flagermusundersøgelser kan dokumentere, at der ikke forekommer betydelige mængder flagermus nær vindmøllerne i plan- og projektområdet, kan møllestoppet fjernes igen, eller det kan justeres med hensyn til hvilke vindmøller, der skal være omfattet, og i hvilke perioder og ved hvilke vindretninger og temperaturer møllestoppet er relevant.

Beskyttede naturtyper (§3-områder)

Fundamenter til vindmøllerne, kranpladser, teknik- og kabelskure samt adgangsveje ligger alle uden for arealer med beskyttede naturtyper.

I forbindelse med støbningen af fundamenterne til vindmøllerne forventes der en midlertidig grundvandssænkning. Sænkningstragten for grundvandssænkningen vil ikke overlappe med nærliggende §3-beskyttede naturarealer. Den midlertidige grundvandssænkning vil derfor ikke medføre tilstandsændring af nærliggende §3-beskyttet natur.

I forbindelse med udgravninger til vindmøllernes fundamenter skal der oppumpes vand, som bortledes ved nedsivning af omkringliggende marker. Vandspejlet i de omkringliggende områder, herunder arealer med beskyttede naturtyper, vil ikke blive påvirket. Der er i afsnittet om anlægsfasen redegjort yderligere for påvirkningen, og der er fastsat vilkår, der skal sikre, at nærliggende vandområder eller områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 naturområder mv. ikke påvirkes ved nedsivning af oppumpet vand, herunder udsivning af okker, næringsstoffer eller pesticidrester.

I forbindelse med nettilslutningen af vindmøllerne skal kablet krydse den beskyttede Svinninge-Audebo Kanal, det beskyttede dige nord for kanalen, samt §3-naturtyperne syd for kanalen. Kablets krydsning af disse beskyttede naturarealer vil foregå ved hjælp af styret underboring, så diget, vandløbet og naturtyperne ikke påvirkes af kabelføringen. De fire foreslåede forløb af kabeltraceet berører ikke §3-naturtyper eller beskyttede vandløb andre steder end de ovennævnte.

Der er i afsnittet om anlægsfasen redegjort yderligere for påvirkningen, og Holbæk Kommune stiller derfor vilkår, der skal sikre, at boremudder og øvrigt materiale i anlægsfasen ikke kommer i direkte kontakt med beskyttede naturområder.

Miljøpåvirkning af jord, grundvand og drikkevandsinteresser

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i forbindelse med møllernes drift anvendes olie og forskellige kemikalier.

Ved uheld er der en risiko for, at en del af denne oliemængde kan havne på jorden. Risikoen anses dog for at være minimal, og uheld i driftsfasen vil på grund af den automatiske overvågning af vindmøllerne med elektroniske niveaufølere og alarmering, hurtigt blive opdaget. Herefter kan der træffes de nødvendige foranstaltninger i henhold til vindmølleproducentens sundheds-, sikkerheds- og miljøplaner, for at forhindre jord- og grundvandsforureninger.

Vindmøllerne er desuden konstrueret sådan, at et eventuelt oliespild vil blive opsamlet i nacellen (generatorhuset) eller ledt ned i tårnet og opsamlet i bunden af tårnet. Der er i miljøkonsekvensvurderingen redegjort for, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for håndtering af eventuelle olieudslip fra vindmøllerne. Planen skal godkendes af Holbæk Kommune inden møllerne sættes i drift, og der stilles vilkår i henhold til dette.

PFAS kan forekomme i en lang række anlægsdele, herunder kabler og elektriske komponenter, men disse anlæg vil være indbygget i vindmølletårnene samt føres i kabelrør mv. og dermed være isolerede fra omgivelserne. Der vurderes derfor ikke at være risiko for, at PFAS i disse anlægsdele kan medføre forurening.

Slitage og erosion påvirker vindmøller og opstår på forkanten af vindmøllevingerne på grund af regn, hagl, støv, insekter mv., hvilket får vindmøllernes produktion og effektivitet af til at falde. For at modvirke virkningerne af erosion af vingeforkanter anvendes belægninger som epoxy, en type syntetisk harpiks.

Kemikaliet Bisphenol A (BPA) bruges i vid udstrækning til fremstilling af epoxyharpikser. Bisphenol A er et hormonforstyrrende stof og derfor kan have alvorlige konsekvenser for menneskers sundhed.

I løbet af en vindmøllevinges levetid vil små mængder materiale blive slidt væk fra vingeforkanten under normale driftsforhold, hvorved der potentielt kan spredes med epoxystykker fra vindmøllevingerne i form af mikroplast. Materialet, der slides af vingerne, er fuldt hærdede malingspartikler, det vil sige pigmenterede polymerpartikler, som kemisk set er inaktive og som ikke udsender kemikalier i miljøet, med kun mikroskopiske spor af resterende BPA.

På baggrund af opgørelser fra vindmølleproducenterne estimeres den mængde mikroplast, som frigives hvert år pr. vinge, til mindre end 50 gr, hvilket for en hel vindmølle (vinger, nacelle og tårn) kan udgøre op til 200 gr pr. år eller 6 kg i vindmøllens forventede levetid på 30 år.

Miljøkonsekvensvurdering beskriver samlet set at risiko for forurening af vandløb, grundvand samt jordbund i driftsfasen, grundet PFAS, bisphenol A og mikroplast er neutral/ubetydelig.

Samlet vurdering

Det er Holbæk Kommunes samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige forhold som følge af projektet, når de stillede vilkår overholdes. Endvidere vurderes projektets miljøpåvirkninger ikke at have en sådan karakter eller omfang, der gør at, projektet ikke kan realiseres.

Overvågning

Når projektet gennemføres med de stillede vilkår, vurderer Holbæk Kommune, at det ikke vil have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der vurderes derfor ikke at være behov for overvågning, som følge af miljøpåvirkninger identificeret i projektets anlægs- eller driftsfase og der stilles derfor ikke vilkår om overvågning

Offentliggørelse

§ 25 tilladelsen offentliggøres på Holbæk Kommunes hjemmeside fra den 22. september 2025 og 4 uger frem.

Klagevejledning - Miljøvurderingsloven

Klagevejledning – tilladelse til projekter omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering (§ 25-tilladelse). Du kan klage over kommunens afgørelse om at meddele tilladelse til projekter omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering (§ 25 tilladelse – tidligere kaldet VVM-tilladelse)

Hvad du kan klage over

Både retlige og skønsmæssige spørgsmål kan påklages jf. miljøvurderingslovens § 49. Det vil sige, at du f.eks. kan klage, hvis du mener, at kommunen ikke har haft hjemmel til at træffe afgørelsen eller ikke har overholdt procedure- og kompetenceregler. Desuden kan du klage over hensigtsmæssigheden ved afgørelsen.

Hvem der kan klage

Alle med en retlig interesse i sagens udfald kan klage jf. Miljøvurderingslovens § 50. Desuden kan landsdækkende foreninger og organisationer, der har som hovedformål at beskytte natur og miljø eller varetage væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen klage.

Hvornår de senest kan klage

Klagen skal være modtaget inden 4 uger efter den offentlige bekendtgørelse.

Hvordan du kan klage

Hvis du ønsker at klage, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. I Klageportalen sendes din klage automatisk til Holbæk Kommune. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Søgsmål

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsens modtagelse. En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men Miljø- og Fødevareklagenævnet kan i medfør af Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)'s § 53 beslutte, at tilladelsen ikke må udnyttes. Desuden kan nævnet påbyde, at eventuelt igangsatte bygge- og anlægsarbejder standses.